

UCHWAŁA Nr 20/ III/ 2024
RADY POWIATU W PŁOCKU
z dnia 19 czerwca 2024 r.

w sprawie przyjęcia „Informacji z realizacji w roku 2023 Powiatowego programu działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych w Powiecie Płockim na lata 2020 – 2025”.

Na podstawie art. 12 pkt 11 w związku z art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2024 r. poz. 107) oraz w związku z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2024 r. poz. 44) **Rada Powiatu w Płocku uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje „Informację z realizacji w 2023 roku Powiatowego programu działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych w Powiecie Płockim na lata 2020 – 2025” w brzmieniu jak w Załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
/-/ Lech Dąbrowski

Uzasadnienie do
Uchwały Rady Powiatu w Płocku
w sprawie przyjęcia „Informacji z realizacji w roku
2023 Powiatowego programu działania na rzecz osób
niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej
i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych
w Powiecie Płockim na lata 2020 – 2025”

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania powiatowego programu działania na rzecz osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych wynika z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2024 r. poz. 44).

Program ten obejmuje wiele działań z różnych dziedzin życia społecznego powiatu płockiego, ze szczególnym ukierunkowaniem na te obszary, w których niepełnosprawni napotykają bariery.

Realizacja programu w końcowym efekcie powinna przyczynić się do poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, przeciwdziałać ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

W celu oceny skuteczności i efektów realizacji zadań zawartych ww. programie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku przedkłada „Informację z realizacji w 2023 roku Powiatowego programu działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych w Powiecie Płockim na lata 2020 – 2025”. Dokument ten ma za zadanie kierunkować i koordynować działania, jakie mają być realizowane w tej dziedzinie jak również ułatwić realizację przez powiat aktywnej polityki społecznej, zmierzającej do integracji osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną. Powyższa informacja z realizacji w 2023 r. ww. programu została pozytywnie zaopiniowana przez Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych.

Przewodniczący Rady
/-/ Lech Dąbrowski

*Załącznik
do Uchwały Rady Powiatu w Płocku w sprawie
przyjęcia „Informacji z realizacji w 2023 r.
Powiatowego Programu Działania Na Rzecz Osób
Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej
i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych w powiecie
płockim na lata 2020 - 2025”*

**INFORMACJA Z REALIZACJI
W ROKU 2023
POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁANIA NA
RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W ZAKRESIE REHABILITACJI SPOŁECZNEJ
I PRZESTRZEGANIA PRAW OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE PŁOCKIM NA LATA 2020 - 2025**

2024 rok

W celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym Rada Powiatu Płockiego Uchwałą nr 149/XV/2020 z dnia 29 kwietnia 2020 r. przyjęła „Powiatowy Program Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych w powiecie płockim na lata 2020-2025” (dalej: Program). Podstawą realizacji Programu jest skoordynowanie działań administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych, działających i zrzeszających osoby niepełnosprawne oraz działających na ich rzecz. Instytucje te mają wpływać na poprawę poziomu życia osób niepełnosprawnych m.in. poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną, zmianę postrzegania przez otoczenie, zwiększenie samodzielności, wzrost poziomu wykształcenia oraz w maksymalnym stopniu zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.

Celem Programu jest podniesienie społecznych, zawodowych i materialnych warunków życia osób niepełnosprawnych - mieszkańców powiatu płockiego oraz ograniczenie zjawiska ich wykluczenia społecznego.

Realizowane cele, które zakłada Program to:

1. Realizacja zawodowa i społeczna oraz aktywizacja i wsparcie osób niepełnosprawnych.
2. Podniesienie poziomu usług w zakresie pomocy instytucjonalnej oraz dostosowanie ich rodzaju do zapotrzebowania.
3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i osób starszych.
4. Zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz kształcenia ustawicznego niepełnosprawnych osób dorosłych.
5. Stworzenie sprawnie działającego systemu informacyjnego dostępnego również dla osób niepełnosprawnych.
6. Podejmowanie działań zmierzających do wykorzystania środków z Unii Europejskiej.

Program wyznacza kierunki, działania na rzecz osób niepełnosprawnych w celu zapewnienia im godnego i aktywnego życia, a także udzielenia pomocy dostosowanej do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. Działania realizowane w ramach Programu zmierzają do aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu rodzinnym,

zawodowym, społecznym, kulturalnym, sportowym oraz rekreacji i turystyce. Podnoszenie świadomości osób niepełnosprawnych w zakresie przysługujących im praw, eliminacji zjawiska niechęci czy wrogości do osób niepełnosprawnych, które są przyczyną ich społecznej alienacji stanowi jeden z priorytetów.

Przyjęte, wyżej wymienione sześć celów Programu jest przedmiotem systematycznej realizacji.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku (dalej: PCPR), jako jednostka odpowiedzialna za dokonywanie okresowego monitoringu Programu przedkłada sprawozdanie z jego realizacji na podstawie informacji własnych oraz pozyskanych od poszczególnych jednostek organizacyjnych powiatu zaangażowanych przy realizacji w/w Programu: Wydziału Edukacji, Kultury i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Płocku, Powiatowego Urzędu Pracy w Płocku, gmin powiatu płockiego, ośrodków pomocy społecznej powiatu płockiego, domów pomocy społecznej powiatu płockiego, placówek oświaty, jednostek kultury i organizacji pozarządowych działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych oraz warsztatów terapii zajęciowej. Zadania realizowane były w oparciu o środki finansowe pochodzące z budżetu Powiatu, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej: PFRON), Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego oraz środków własnych pozostałych realizatorów Programu.

Cel strategiczny 1: Rehabilitacja zawodowa i społeczna oraz aktywizacja i wsparcie osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna zmierza do przywrócenia samodzielności społecznej osobie, która jest jej pozbawiona, a tym samym znajduje się poza nawiasem normalnego życia społecznego. Obejmuje ona również edukację osób zdrowych w zakresie koniecznym dla zrozumienia potrzeb osób niepełnosprawnych i akceptacji ich jako normalnych pełnosprawnych członków społeczeństwa. Proces ten obejmuje także rodziny osób niepełnosprawnych po to, aby jako pierwsze zaakceptowały osobę niepełnosprawną w domu i stworzyły jej korzystne warunki życia w rodzinie. Całe społeczeństwo powinno dbać o zacieranie różnic między osobami sprawnymi i niepełnosprawnymi. Likwidacja wszystkich barier uniemożliwiających normalne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością powinna być priorytetem zarówno dla osób sprawnych jak i niepełnosprawnych.

Domy Pomocy Społecznej (dalej: DPS) funkcjonujące na terenie powiatu płockiego

zapewniały mieszkańcom dostęp do terapii, w zależności od ich możliwości i indywidualnych zainteresowań w różnych jej formach, m.in.: muzycznej, rzeźbiarskiej, plastycznej, hafciarskiej, teatralnej, kuchennej, ogrodniczej, sportowej, porządkowej, religijnej, czytelniczej, ceramicznej, technicznej, tkackiej, wikliniarskiej, komputerowej, fotograficznej. Celem wymienionych działań było umożliwienie rozwoju własnych zainteresowań, pobudzenie wrażliwości estetycznej, percepcji wzrokowej i dotykowej. W efekcie działania zapobiegaly zniechęceniu i apatii życiowej oraz kształtowały stosunki interpersonalne.

Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej (dalej: WTZ) było jedną z form rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, które według orzeczenia lekarskiego nie były zdolne do wykonywania pracy zawodowej i w wydanym orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności miały wskazania do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej. Na terenie powiatu plockiego w 2023 roku funkcjonowało w sumie sześć WTZ.

W roku 2023 na działalność WTZ wydatkowano łączną kwotę w wysokości 9.176.133,40 zł, z czego kwota 917.654,00 zł stanowiła środki powiatu plockiego, a kwota 8.258.479,40 zł stanowiła środki PFRON. Uczestnikami WTZ w 2023 roku było 280 osób niepełnosprawnych posiadających odpowiednie wskazanie w orzeczeniu do uczestnictwa w WTZ.

Formą rehabilitacji społecznej jest także udział osób niepełnosprawnych w 14-dniowych turnusach rehabilitacyjnych dofinansowywanych przez PCPR ze środków PFRON. W 2023 roku udzielono dofinansowania dla 159 osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na łączną kwotę 207.783,00 zł.

Powiatowy Urząd Pracy w Płocku (dalej: PUP) realizując ustawowe zadania w zakresie aktywizacji zawodowej wśród osób bezrobotnych – szczególnie w ramach doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, usług specjalistów ds. rozwoju zawodowego. Efektem tego działania było rozpoczęcie w 2023 roku prze 5 osób niepełnosprawnych 5 szkoleń. Wydatkowana kwota na ten cel to: 14.620,89 z funduszu pracy.

Ponadto PUP w analizowanym 2023 roku refundował ze środków PFRON miejsca pracy dla 3 osób niepełnosprawnych u 1 pracodawcy na łączną kwotę 87.755,36 zł.

W ramach realizacji celu strategicznego 1, PCPR ze środków PFRON dofinansowało zakup zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 277 osób, na łączną kwotę 708.779,93 zł, a także przyznało dofinansowanie w ramach likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami 58 osobom niepełnosprawnym na łączną kwotę 430.812,04 zł.

W zakresie realizowanego w 2023 przez PCPR pilotażowego programu pod nazwą „Aktywny Samorząd”, którego celem było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji w ramach Modułu I, tj. likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową wypłacono dofinansowanie dla 22 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 241.129,09 zł, natomiast w ramach Modułu II, tj. pomoc w uzyskaniu wykształcenia

na poziomie wyższym wypłacono dofinansowanie dla 21 osób na łączną kwotę 85.029,50 zł.

W 2023 roku powiat plocki realizował program pn. „Zajęcia klubowe w WTZ” na podstawie umowy nr KLU/000058/07/D z dnia 22.02.2023 r. zawartej pomiędzy PFRON a powiatem plockim. Celem programu było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez WTZ zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Adresatami ww. zajęć były:

- a) jednostka prowadząca WTZ w Zakrzewie przy DPS w Zakrzewie, która realizowała program zajęć na podstawie zawartej w dniu 01.03.2023 r. umowy nr 1/2023 o dofinansowanie prowadzenia zajęć klubowych w ramach programu „Zajęcia klubowe w WTZ”, zawartej pomiędzy powiatem plockim a DPS w Zakrzewie,
- b) jednostka prowadząca WTZ w Męczeninie, która realizowała program zajęć na podstawie zawartej w dniu 01.03.2023 r. umowy nr 2/2023 o dofinansowanie prowadzenia zajęć klubowych w ramach programu „Zajęcia klubowe w WTZ”, zawartej pomiędzy powiatem plockim a Stowarzyszeniem Akademia Praktyki i Innowacji – jednostka prowadząca WTZ w Męczeninie.

Beneficjentami ww. zajęć w ubiegłym roku były osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), znajdujące się na liście osób prowadzonej przez podmiot prowadzący WTZ (o której mowa w art. 10f ust. 2a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Dz. U. z 2022 r. poz. 44), których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ.

W 2023 roku środki finansowe przeznaczone na realizację powyższego programu przekazane zostały w kwocie 215.372,00 zł w tym: w WTZ w Zakrzewie – kwotę 55.620,00 zł i WTZ w Męczeninie – kwotę 154.500,00 zł. Na obsługę w ramach programu wydatkowano kwotę w łącznej wysokości 5.252,00 zł.

W 2023 r. Powiat Płocki realizował następujące programy:

1. „Program wyrównywania różnic między regionami III”

W 2023 roku Centrum rozpoczęło w imieniu Powiatu Płockiego realizację programu pn.: „Program wyrównywania różnic między regionami III” w obszarze D na podstawie umowy: o nr WRR/000500/07/D z dnia 25.09.2023 r. (o realizację przez samorząd powiatowy ww. Programu) i umowy o nr WRR/000501/07/D z dnia 25.09.2023 r. (o zaliczkowe dofinansowanie projektów w ramach ww. Programu), zawartej pomiędzy PFRON i Powiatem Płockim. Celem Programu jest wyrównanie szans oraz zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji zawodowej i społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zamieszkujących obszary słabiej rozwinięte gospodarczo i społecznie. Powiat Płocki w 2023 roku otrzymał dofinansowanie z PFRON w Obszarze D, tj. do zakupu:

- 1) fabrycznie nowego samochodu 9-cio osobowego, przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich, na rzecz Domu Pomocy Społecznej w Koszelewie w wysokości 135.000,00 zł;
- 2) mikrobusu 9-cio osobowego specjalnie przystosowanego do przewozu osób na wózkach inwalidzkich dla Domu Pomocy Społecznej im. Jacka Kuronia w Wyszogrodzie w wysokości 135.000,00 zł;
- 3) autobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach z rampą na rzecz Zespołu Szkół Specjalnych w Goślicach w wysokości 330.000,00 zł;
- 4) samochodu osobowego typu „mikrobus” przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych dla Miasta i Gminy Gąbin w wysokości 135.000,00 zł;
- 5) mikrobusu 9-cio miejscowego, specjalnie przystosowanego do przewozu osób na wózkach inwalidzkich na rzecz Warsztatu Terapii Zajęciowej w Koszelewie prowadzonego przez Fundację Panaceum z siedzibą w Płocku w wysokości 135.000,00 zł.

Powiat Płocki w 2023 r. otrzymał na realizację Programu środki finansowe PFRON w łącznej wysokości 876.750,00 zł w tym na obsługę realizacji projektów otrzymano kwotę w wysokości 6.750,00 zł, która zostanie wykorzystana w 2024 r. Rozliczenie Programu zgodnie z ww. umowami nastąpiło w terminie do 30.04.2024. r. dla umowy nr WRR/000501/07/D oraz w terminie do 31.07.2024 r. dla umowy nr WRR/000500/07/D.

2. Program „Samodzielność–Aktywność–Mobilność” Dostępne mieszkanie

W 2023 roku Centrum realizowało Program „Samodzielność–Aktywność–Mobilność” Dostępne mieszkanie w ramach umowy nr SAM/000006/07/D z dnia 25.11.2022 r. zawartej pomiędzy Powiatem Płockim a PFRON.

Program realizowany jest w latach 2022-2025. Zawieranie umów z beneficjentami odbywa się do dnia 31.12.2024 r., jednak nie dłużej niż do wyczerpania budżetu Programu.

Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Powiat Płocki w 2023 roku dysponował środkami finansowymi otrzymanymi w 2022 roku z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 72.361,00 zł w tym: realizacja wniosków do wysokości 68.916,00 zł, obsługa realizacji programu do wysokości 3.445,00 zł.

W ramach programu wpłynął 1 wniosek, który nie spełnił wymogów formalnych.

3. Program „Samodzielność–Aktywność–Mobilność” Mieszkanie dla absolwenta

W 2023 roku Centrum realizowało Program „Samodzielność–Aktywność–Mobilność” Mieszkanie dla absolwenta na podstawie umowy nr SAA/000007/07/D z dnia 25.11.2022 r. zawartej pomiędzy Powiatem Płockim a PFRON.

Program realizowany jest w latach 2022-2026. Zawieranie umów z beneficjentami odbywało się do dnia 31.12.2023 r., jednak nie dłużej niż do wyczerpania budżetu Programu.

Rada Nadzorcza PRFON (uchwałą nr 26/2023 z dnia 8 grudnia 2023 r.) wprowadziła zmiany do Programu, tj. od 8 grudnia 2023 r. program jest realizowany bezterminowo, do wyczerpania budżetu Programu.

Celem Programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta.

Powiat Płocki w 2023 roku dysponował środkami finansowymi otrzymanymi w 2022 roku z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 96.134,00 zł, w tym: realizacja wniosków do wysokości 91.557,00 zł, obsługa realizacji programu do wysokości 4.577,00 zł.

W 2023 roku do Centrum w ramach programu nie wpłynął żaden wniosek.

Cel strategiczny 2: Podniesienie poziomu usług w zakresie pomocy instytucjonalnej oraz dostosowanie ich rodzaju do zapotrzebowania.

Realizacja potrzeb w tym zakresie zaspakajana była głównie w ramach istniejącej infrastruktury obejmującej:

- sześć DPS prowadzonych przez powiat płocki w Brwilnie, Goślicach, Koszelewie, Nowym Miszewie, Wyszogrodzie i Zakrzewie,
- środowiskowe domy samopomocy (dalej: ŚDS) w Wyszogrodzie, Słupnie i Starych Świąćicach,
- oraz WTZ w Zakrzewie, Koszelewie, Mirosławiu, Nowym Miszewie, Męczeninie i Machcinie.

Na terenie powiatu płockiego funkcjonuje w sumie sześć DPS dysponujących ogólną liczbą 672 miejsc statutowych, w których na koniec 2023 r. zamieszkiwało łącznie 678 osób (w tym 214 osób na tzw. „starych zasadach” tj. umieszczone przed 1 stycznia 2004 roku).

Każdy DPS posiadał liczbę miejsc statutowych dostosowaną do rzeczywistych potrzeb oraz zezwolenie na prowadzenie domu o określonym w decyzjach Wojewody Mazowieckiego profilu.

W 2023 roku w poszczególnych DPS powiatu płockiego zamieszkiwało (stan na dzień 31.12.2023 r.):

- w Domu Pomocy Społecznej w Brwilnie - 143 osoby;
- w Domu Pomocy Społecznej w Goślicach - 128 osób
- w Domu Pomocy Społecznej w Koszelewie - 104 osoby;
- w Domu Pomocy Społecznej w Nowym Miszewie – 187 osób;
- w Domu Pomocy Społecznej w Wyszogrodzie - 34 osoby;
- w Domu Pomocy Społecznej w Zakrzewie - 82 osoby.

W roku 2023 do wszystkich DPS, na podstawie decyzji o umieszczeniu przyjęto łącznie 84 osoby.

Wszystkie DPS powiatu płockiego funkcjonowały w sposób zapewniający prawidłowy zakres usług zgodny ze standardami określonymi dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby mieszkańców.

Domy zapewniały również swoim mieszkańcom usługi pielęgniarские i rehabilitacyjne, wszyscy mieszkańcy byli objęci opieką zdrowotną na poziomie podstawowym oraz opieką lekarzy specjalistów, zgodnie z indywidualnymi potrzebami

mieszkańców domów. DPS powiatu plockiego dostosowane były do potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie likwidacji barier architektonicznych.

Mieszkańcy DPS mogli rozwijać swoje pasje, zainteresowania i umiejętności w ramach prowadzonych terapii zajęciowych w różnego rodzaju pracowniach, poprzez organizowanie zajęć indywidualnych i grupowych oraz wsparcie rehabilitacyjne i psychologiczne. Każde z przeprowadzanych zajęć dostosowane były do stanu psychofizycznego danego pensjonariusza.

Stan zatrudnienia w DPS powiatu plockiego na dzień 31.12.2023 r. wynosił 485 pracowników. Najliczniejszą grupę stanowili pracownicy działów opiekuńczo-terapeutycznych – 355 osób, co odpowiadało 74,89% wszystkich zatrudnionych.

Na dzień 31.12.2023 roku wszystkie DPS powiatu plockiego spełniały standardy w zakresie wskaźnika zatrudnienia zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734 z późn. zm.) i przypisanym dla każdego typu domu wskaźnikiem zatrudnienia pracowników zespołu opiekuńczo-terapeutycznego (zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy na jednego mieszkańca).

W związku z planem kontroli, o którym stanowi § 17 *Zasad i trybów wykonywania działalności kontrolnej w Powiecie Płockim* stanowiących załącznik do Zarządzenia Nr 37/2013 Starosty Płockiego z dnia 9 października 2013 roku w sprawie ustalenia zasad i trybów wykonywania działalności kontrolnej w Powiecie Płockim w 2023 roku PCPR przeprowadziło kontrolę DPS w Brwilnie, Goślicach oraz w Wyszogrodzie dot. prawidłowości realizacji standardu usług wspomagających, polegających na zapewnieniu bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych świadczonych przez DPS. Ponadto przeprowadzono kontrole w DPS „Nad Jarem” w Nowym Miszewie, Zakrzewie i Koszelewie dot. Prawidłowości realizacji standardu usług opiekuńczych, bytowych.

Usługi w zakresie pomocy instytucjonalnej na terenie powiatu plockiego świadczyły również ŚDS znajdujące się w Wyszogrodzie, Słupnie i Starych Świącicach.

ŚDS w Wyszogrodzie to jednostka organizacyjna powiatu prowadzona w ramach zadania zleconego przez Wojewodę Mazowieckiego. Jako placówka pobytu dziennego przeznaczona dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i zaburzonych psychicznie ww. ŚDS posiadał statutową liczbę miejsc wynoszącą 30. W roku 2023 liczba uczestników ŚDS w Wyszogrodzie wynosiła 33 osoby.

Priorytetowe cele ŚDS obejmowały: opiekę zdrowotną w tym psychologiczną i

psychiatryczna, kształtowanie umiejętności społecznych i umiejętności z zakresu samoobsługi, integrowanie uczestników z środowiskiem lokalnym w tym rodzinnym oraz poprawa samooceny, przywracanie wiary we własne siły, eksponowanie twórczości.

Zadaniem ŚDS było świadczenie usług osobom, które w wyniku posiadanych dysfunkcji organizmu lub braku zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy w codziennym życiu oraz akceptacji w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji ze społeczeństwem.

Kolejnymi instytucjami, które świadczyły usługi pomocowe były WTZ funkcjonujące na terenie powiatu płockiego.

WTZ w Zakrzewie i Miszewie – prowadzone przez DPS powiatu płockiego, przeznaczone były ogółem dla 95 osób niepełnosprawnych, z w pełni wykorzystanymi miejscami. Swoim zasięgiem obejmowały tereny gmin: Bodzanów, Mała Wieś, Bulkowo, Wyszogród, Radzanowo i Słupno. Oferowały zajęcia z zakresu umiejętności wykonywania czynności życia codziennego i zaradności osobistej, umiejętności interpersonalnych oraz umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Uczestnictwo w WTZ stanowiło także jedną z form rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Usługi tego rodzaju świadczyły również WTZ prowadzone przez organizacje pozarządowe, zlokalizowane w Mirosławiu, Koszelewie, Męczeninie i Machcinie. Warsztaty te przeznaczone były dla 185 uczestników niepełnosprawnych z terenów gmin: Słupno, Bulkowo, Mała Wieś, Bodzanów, Bielsk, Łąck, Słubice i Gąbin, Stara Biała.

Gminy Mała Wieś, Drobin oraz Bodzanów prowadziły Dzielne Domy "Senior-Wigor". Utworzone zostały jednostki, które zapewniają wsparcie seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym.

Cel strategiczny 3: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i osób starszych.

Ustawowym zadaniem powiatu wykonywanym, jako zlecone zadanie rządowe jest orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności do celów pozarentowych.

Na mocy porozumienia nr 24/WZS/P/204/2014 z dnia 22.12.2014 r. zawartego pomiędzy Gminą – Miasto Płock a Powiatem Płockim w sprawie wykonywania zadań

w zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wydawania legitymacji i kart parkingowych osobom niepełnosprawnym przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku wraz ze zmianami, w 2023 roku realizowane było zlecone zadanie rządowe w zakresie orzekania o niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu płockiego przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Płocku.

W 2023 roku Zespół wydał 1619 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, orzeczeń o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności oraz o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności, 342 orzeczeń o niepełnosprawności, orzeczeń o niezaliczeniu do niepełnosprawności dla dzieci do 16 roku życia oraz o odmowie ustalenia niepełnosprawności, co łącznie stanowi 1961 wszystkich orzeczeń. Ponadto Zespół wydał mieszkańcom powiatu płockiego 440 legitymacje. Na realizację tego zadania w 2023 roku wydatkowano kwotę 452.920,00 zł.

W 2023 roku organizacjom pozarządowym, na wydarzenia sportowe, kulturalne, rekreacyjne i turystyczne dla osób niepełnosprawnych, PCPR udzieliło wsparcia finansowego ze środków PFRON.

W analizowanym roku wypłacono dofinansowanie w kwocie 65.515,67 zł na organizację w sumie 14 imprez, tj.:

- „Podróżuj – poznawaj - podziwiaj”, „Turniej warcabowy”, „Integracyjny spływ kajakowy”, „Aktywni Turyści”, „Dzień Humoru i Satyry”, zorganizowane przez Stowarzyszenie Pomocowe „BLIŻEJ SIEBIE” z siedzibą w Zakrzewie;
- „XV Letni Piknik Integracyjny” pod hasłem „Każde dziecko o tym wie. Chcesz być zdrowy – ruszaj się!” oraz „Zielona Szkoła w Sielance” zorganizowane przez Stowarzyszenie Na Rzecz Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Krok do przodu” z siedzibą w Goślicach;
- „Przegląd Twórczości Literackiej Seniorów”, „Uroczystości Wigilijne”, „Biesiada Seniora”, „Powiatowa Olimpiada Sprawności Seniorów na wesoło o Puchar Starosty”, „Słodkie przeboje - ALE CIACHO”, zorganizowane przez Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Okręgowy w Płocku;
- „Wycieczka integracyjno-krajoznawczo-rekreacyjna Stegna 2023” zorganizowana przez Fundację „Praca dla Niewidomych” Rolniczy Zakład Aktywności Zawodowej dla Niewidomych w Stanisławowie;
- „Amazonki nad morzem” zorganizowane przez Płockie Stowarzyszenie „Amazonki” z siedzibą w Płocku.

Zdecydowana większość obiektów użyteczności publicznej na terenie gmin była dostosowana w całości lub w części do potrzeb osób niepełnosprawnych. Szkoły, ośrodki zdrowia, urzędy posiadały podjazdy dla osób niepełnosprawnych, windy czy platformy przychodowe.

Poradnictwo specjalistyczne i prowadzenie interwencji kryzysowej dla osób i rodzin, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, zamieszkałych na terenie powiatu płockiego było zadaniem realizowanym w 2023 roku przez Zespół do Spraw Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego w Dziale Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej w ramach PCPR.

W 2023 roku udzielono łącznie 597 porad specjalistycznych na rzecz 191 osób, w tym około 10% na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Cel strategiczny 4: Zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz kształcenia ustawicznego niepełnosprawnych osób dorosłych.

Celem podejmowanych działań na wyrównywanie szans w zakresie edukacji było zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do edukacji i rozwoju osobowości oraz umożliwienie integracji społecznej poprzez edukację.

Powiat, a w szczególności placówki oświatowe zapewniały dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej zajęcia dydaktyczno-wychowawcze z opieką psychologa, logopedy i rehabilitanta. Zapewniały im także opiekę wspomagającą w przedszkolach i szkołach na każdym poziomie, w formie tworzenia grup i oddziałów integracyjnych. Ponadto realizowane były zajęcia z wczesnego wspomagania zgodne ze wskazaniami w opiniach o wczesnym wspomaganiu, w 2023 r. organizowane były zajęcia logopedyczne, zajęcia pedagogiczne, terapia integracji sensorycznej oraz zajęcia z zakresu rehabilitacji ruchowej.

Ważnym elementem działań było wdrażanie zachowań i nawyków przystosowujących młodzież do życia w środowisku społecznym. Poszerzono zakres likwidacji barier architektonicznych w placówkach szkolnych oraz zapewniano transport dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do placówek oświatowych.

Podejmowano działania nakierowane na wsparcie rodziców i opiekunów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez szkolenia, tworzenie grup wsparcia i specjalistyczne poradnictwo. Kładziono nacisk na doskonalenie zawodowe nauczycieli pracujących z osobami niepełnosprawnymi poprzez szkolenia i konferencje dla tych nauczycieli.

Placówki oświatowe podejmowały wiele inicjatyw związanych z integracją uczniów niepełnosprawnych i pełnosprawnych.

Zadaniem szkół była nie tylko edukacja, opieka i wychowanie uczniów z niepełnosprawnościami, ale również ich rehabilitacja społeczna i zawodowa. W szkołach prowadzących kształcenie zawodowe podjęto działania w ramach rehabilitacji zawodowej polegające na przygotowaniu osoby niepełnosprawnej do wyjścia na rynek pracy zgodnie z jej możliwościami psychofizycznymi, jak również zdobytymi wcześniej kwalifikacjami zawodowymi a także z uwzględnieniem preorientacji zawodowej.

Realizując zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w 2023 roku kształceniem specjalnym objęto w sumie 61 uczniów w poniższych szkołach specjalnych:

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Płocku – 15 uczniów,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Płocku – 28 uczniów,
- Szkoła Podstawowa nr 24 Specjalna w Płocku- 4 uczniów,
- Zespół Szkół Specjalnych w Goślicach – 10 uczniów,
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii „Domostwo w Żychlinie – 2 uczniów,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – wychowawczy w Sierpcu – 1 uczeń,
- Zespół Szkół i Placówek Specjalnych w Mocarzewie – 1 uczeń.

Ponadto na podstawie podań rodziców/opiekunów prawnych i orzeczeń poradni psychologiczno – pedagogicznych 6 uczniów objęto nauczaniem indywidualnym, 1 ucznia skierowano do zajęć rewalidacyjno-wychowawczych indywidualnych w Zespole Szkół Specjalnych Goślicach. 2 uczniów na podstawie postanowień sądu rodzinnego i zgodnie ze wskazaniem z Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie zostało skierowanych przez Wydział Edukacji, Kultury i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego do młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

Mieszkańcy DPS zachęceni byli do udziału w WTZ i pracowniach terapeutycznych, których celem działania jest rehabilitacja społeczna i zawodowa zmierzająca do rozwoju i poprawy samodzielnego i niezależnego aktywnego życia w społeczeństwie.

Osobom niepełnosprawnym z terenu gmin powiatu płockiego zapewniano niezbędne warunki do kształcenia. Organizowane było także nauczanie indywidualne dla dzieci z niepełnosprawnością w ich domach. Pomoc zapewniali także nauczyciele. Szkoły w tym celu zatrudniały pedagogów, psychologów oraz logopedów.

Na terenie gmin szeroko promowano, pracę socjalną, nauczanie indywidualne,

zapewnianie zajęć rewalidacyjnych dla uczniów, zatrudnianie nauczycieli wspomagających oraz objęcie dzieci wczesnym wspomaganie rozwoju. Udzielane było także rodzicom wsparcie psychologiczno-pedagogiczne związane z wychowaniem osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 5: Stworzenie sprawnie działającego systemu informacyjnego dostępnego również dla osób niepełnosprawnych.

Rozwój osób niepełnosprawnych nie zależy wyłącznie od otaczającej ich społeczności, ale również od nich samych. Dlatego w odniesieniu do ich potrzeb, możliwości oraz tego co mogą wnieść w życie społeczne i zawodowe należy pobudzać i uaktywniać ich świadomość.

Głównym celem działań było umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do rzetelnej i pełnej informacji.

Pozyskanie wiedzy przez osoby niepełnosprawne na temat przysługujących im praw jak też możliwości uzyskania wsparcia było bardzo ważnym elementem pozwalającym im sprawniej funkcjonować w społeczeństwie.

Działania powyższe realizowało Starostwo Powiatowe w Płocku, PCPR, jednostki organizacyjne powiatu, gminy, czy też ośrodki pomocy społecznej. Wszystkie instytucje poprzez bezpośredni kontakt z interesantem, stronę internetową lub wydawane gazetki, starały się przekazać informacje o przysługujących osobom niepełnosprawnym prawach, możliwościach skorzystania z pomocy oraz wsparcia.

DPS funkcjonujące na terenie powiatu posiadały własne strony internetowe, za pomocą których starają się zwiększyć możliwość uzyskania przez osoby zainteresowane informacji o formach pomocy i świadczonych przez nie usług, a także o sposobach umieszczania osób w placówce. Domy prowadziły pracownice komputerowe, umożliwiając w ten sposób swoim mieszkańcom dostęp do Internetu, a przez to między innymi do stron internetowych dotyczących form pomocy osobom niepełnosprawnym.

Bardzo duży wkład w przekazywanie informacji o możliwościach pomocy osobom niepełnosprawnym miały również stowarzyszenia, fundacje i organizacje pozarządowe. Działając w środowisku osób niepełnosprawnych instynktownie wyczuwają ich potrzeby, tym samym trafnie określając ich zakres. To one w dużej mierze organizowały spotkania informacyjne, na które zapraszano specjalistów. Dlatego też Powiat Płocki, jak i PCPR kładły duży nacisk na współpracę ze stowarzyszeniami oraz wspierały ich pomysły, działania

oraz inicjatywy.

Stworzony przez PCPR program informacyjny na bieżąco aktualizowany przez stronę internetową dostosowywany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności dla osób niedowidzących i niewidomych.

W siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku udostępniane były wszelkiego rodzaju broszury i ulotki informacyjne.

Na stronie internetowej Starostwa Powiatowego umieszczane były informacje dotyczące promocji zdrowia, sportu, programów na rzecz osób niepełnosprawnych, aktów prawnych związanych z tematyką niepełnosprawności, aktualnościach z różnych sfer życia, podstawowych prawach osób niepełnosprawnych (np. z zakresu dostępu do edukacji, rynku pracy, pomocy społecznej, zasiłków i świadczeń związanych z niepełnosprawnością, orzekania o niepełnosprawności), programach i konkursach organizowanych przez inne instytucje np. PFRON oraz o serwisach internetowych poświęconych problematyce niepełnosprawności. Strona jest na bieżąco uzupełniana i aktualizowana.

Źródłem informacji z zakresu niepełnosprawności były również strony internetowe i informatory przygotowane przez placówki działające w sferze pomocy społecznej.

Wszystkie te działania wpłynęły na osiągnięcie stworzenia sprawnie działającego systemu informacyjnego dostępnego również dla osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny 6: Podejmowanie działań zmierzających do wykorzystania środków z Unii Europejskiej.

W lipcu 2023 r. PUP rozpoczął realizację projektu niekonkurencyjnego pn. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w powiecie płockim(I)” współfinansowanego przez Europejski Fundusz społeczny Plus w ramach Funduszu Europejskiego dla Mazowsza 2021 – 2027. Realizacja projektu zakończy się 31 grudnia 2024 r. Celem głównym projektu jest aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z utrudnionym dostępem do rynku pracy w powiecie płockim w okresie od 01.07.2023 r. do 31.12.2024 r. w 2023 r. wsparciem w ramach projektu zostało objętych zostało 5 osób z niepełnosprawności, w tym: 3 osoby w ramach programu stażu, 2 osoby w ramach programu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz 12 osób w wieku 50 lat i więcej, w tym: 11 osób w ramach programu staż, 1 osoba w ramach programu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

EWALUACJA

Analiza i ocena osiągniętych rezultatów oraz stopnia wykonania poszczególnych celów Programu, na podstawie ankiet nadesłanych do PCPR pozwala stwierdzić, że większość podmiotów realizowała założenia w/w Programu.

Środki na realizację poszczególnych działań w zakresie Programu pozyskiwane były z różnorodnych źródeł. Najczęściej ze środków finansowych pochodzących z budżetu Państwa, PFRON, dotacji Marszałka Województwa Mazowieckiego, funduszy Unii Europejskiej. Z kolei gminy Powiatu Płockiego niektóre z działań finansowały z własnych środków.

Jak wynika z danych przesłanych przez Wydział Edukacji, Kultury i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego regularnie udzielana była pomoc psychologiczno-pedagogiczna rodzicom i nauczycielom związana z wychowaniem i kształceniem dzieci oraz młodzieży niepełnosprawnej. Długofalowy efekt tych działań przyczyni się do zwiększenia ich szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz w rezultacie nastąpi wzrost kształcenia ustawicznego niepełnosprawnych osób dorosłych.

Placówki oświatowe, w mniejszym, bądź większym stopniu, w ramach oddziaływań wychowawczych i edukacyjnych starały się propagować idee równości i tolerancji oraz podejmowały działania mające na celu przybliżenie problematyki osób niepełnosprawnych wśród dzieci i młodzieży, a także wśród opiekunów i rodziców. W podnoszeniu świadomości środowiska lokalnego były zaangażowane zarówno instytucje publiczne jak i niepubliczne.

Realizując zadania wynikające z Programu zauważalnym jest wszechstronny rozwój osób niepełnosprawnych. Obserwujemy także współpracę pomiędzy partnerami Programu. Idea partnerstwa, która rozwija się pomiędzy instytucjami i organizacjami jest procesem dynamicznym, który wciąż ewaluje w kierunku podejmowania nowych wyzwań oraz wspólnych przedsięwzięć.

Należy także podkreślić, iż coraz więcej partnerów włącza się w proces rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Praca zawodowa i wynikająca z niej świadomość przynależności osób niepełnosprawnych do społeczności przyczynia się do wzrostu ich poczucia wspólnoty.

Praca i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych powinna być ponad innymi formami pomocy, gdyż jest najlepszym sposobem na to, by przywrócić niepełnosprawnych do „normalnego życia” - stanowi to podstawową zasadę współczesnej i nowoczesnej rehabilitacji.

Stąd rehabilitacja zawodowa powinna być jednym z głównych priorytetów w działaniach wszystkich instytucji na rzecz większego wsparcia subpopulacji osób niepełnosprawnych. Dla osób niepełnosprawnych praca jest najważniejszą wartością, ponieważ daje im poczucie przydatności oraz nadaje sens ich życiu.

Podsumowując, należy stwierdzić, że z każdym rokiem wzrasta zainteresowanie osób niepełnosprawnych dostępnymi formami pomocy i dofinansowaniami z PFRON. Dzięki realizacji programu zlikwidowano szereg barier architektonicznych, technicznych jak również barier w komunikowaniu się. Dokonano zakupu sprzętu i wyposażenia zmniejszającego skutki niepełnosprawności dzieci i młodzieży. Zorganizowano szereg imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych oraz rekreacyjnych. Zakupiono sprzęt sportowy i rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych.

Misją takich działań jest stworzenie, jak najskuteczniejszej ochrony osób niepełnosprawnych przed wykluczeniem z życia codziennego oraz jak najpełniejsze wykorzystanie ich potencjału intelektualnego.

Innym równie ważnym zadaniem jest usuwanie wszelkiego rodzaju barier, zarówno architektonicznych, jak i psychofizycznych, skutecznie utrudniających osobom niepełnosprawnym normalne funkcjonowanie w społeczeństwie.

Niewątpliwie duże znaczenie przy realizacji zapisów Programu ma aktywność i zaangażowanie jednostek organizacyjnych i organizacji pozarządowych.

Reasumując, można stwierdzić, że realizacja Programu w 2023 roku przyniosła oczekiwane efekty, a tym samym działania podejmowane przez Powiat mają charakter kompleksowy i skutecznie realizują osiągnięcia głównych założeń Programu.

Przewodniczący Rady
/-/ Lech Dąbrowski